

Atelier Karel, Ústav Designu FA ČVUT 2022

Funerální design

Vanda Pokorná

2. ročník

OBSAH

1 str./ Motivace

1 str./ Cílová skupina - popis cílové skupiny

2 - 3 str./ Analytická část – obsahující rešerši řešené problematiky včetně uživatelského výzkumu

4 str./ Proces navrhování

5 - 7 str./ Návrh - fotodokumentace mapující vznik designérského návrhu, finální model

8 str./ Technický výkres

9 -10 str./ Technologie - nastínění technologického řešení finálního produktu

10 str./ Závěr

11 str./ Seznam Obrazových zdrojů

11 str./ Seznam literatury

Motivace

Na téma funerální design jsem chtěla vytvořit vzpomínku na mého zesnulého dědu. Celý semestr jsem tak měla možnost se věnovat vzpomínkám. Procházela jsem všechny naše fotografie z dětství. Snažila se vzpomenout na co nejvíce detailů a maličkostí. Připomenout jak láskyplný a šikovný byl.

Děda zemřel, když mi bylo 8 let. Jelikož jsem byla takto malá, mé vzpomínky jsou zkeslené očima 8 letého dítěte. V projektu bylo mým záměrem zdůraznit, jak nevinné mají děti vzpomínky.

Problematika

Po delší době vzpomínky ubývají. Člověk zapomíná. Vybavuje si jen některé úseky ze života, zvuky, vůně nebo pocity. Není toho příliš co si pamatuji, ale děda mi chybí možná i více než dříve. Nemohu vědět jaké by to bylo kdyby tu byl teď, ale mohu si alespoň připomenout, jaké to bylo dříve.

Houpačka je jedou z mála vzpomínek, kterou na dědu mám, a především je to má njesilnější vzpomínka. Vyrobil ji pro mě, když jsem se narodila a od té doby se o ni staral. Po jeho smrti začala houpačka chátrat a vrzat. Až do doby, než jsem vyrostla a na houpačce se přestala houpat úplně.

Později jsme se odstěhovali, a tak už je houpačka pouze vzpomínkou na krásné dětství a milovaného dědu.

Rešerše - Vzpomínky z pohledu vědců

Ve dvou až třech letech dítě nabývá schopnosti uchování vzpomínek. "To, co jsme objevili, ukazuje, že mozek dětí potřebuje být aktivován a stimulován ještě v období před mateřskou školou. Jinak nervový systém nemusí plně rozvíjet své funkce paměti a učení," uvádí koordinátorka výzkumu Cristina Alberiniová z Center for Neural Science při Newyorské univerzitě.

Ovšem fázy, kdy se dítě učí pamatovat si, si nepamatuje. Je tomu tak nejen u lidí, ale i u jiných živočichů. Tento jev nazýváme dětská amnézie.

Vědci tak studují mozky jiných živočichů pro pochopení lidského. Studie a sledování mláďat potkanů a opic ukázaly, že v prvních letech života se tvoří nové neurony, ale zároveň si v něm mláďata nejsou schopny vytvářet trvalé vzpomínky. Ve chvíli, kdy přestanou vznikat nové neurony, jsme najednou schopni vytvářet si dlouhodobou paměť.

Vzpomínky nás ovšem ovlivňují i v dospělosti a to přestože, jsme na ně mohli zapomenout. „Tyto vzpomínky jsou pravděpodobně uloženy někde, kde jsou nyní nedostupné, ale je velmi těžké empiricky to prokázat" říká Jeffrey Fagen, který se věnuje studiu paměti a učení.

Hypotéza, kterou tým vědců uvádí, předpokládá, že vzpomínky z dětství nejsou zapomenuty, ale prostě je nedokážeme „vylovit“. Jejich vliv na budoucí psychickou rovnováhu může být ovšem veliký. Pokud víme jak, je možné najít alespoň stopy po těchto vzpomínkách. "Jestliže je vzpomínka na nějakou zkušenost oživena, pak se tato vzpomínka v případě specifické události vrací," uvádějí autoři studie.

K dalšímu výzkumu, kde se vědci naopak snažili vzpomínky potlačit, poslouchali plži. Mají v hlavičce poze 20 000 neuronů, což je počet, který bylo relativně snadné kompletně zmapovat. V případě mlžů vědci začali s jemnými elektrošoky, které si neurony zapamatovaly. Tyto neurony pak byly přeneseny do petriho misek, kde došlo k chemickému vyvolání vzpomínky na elektrošok a okamžitému nasazení propranololu.

Na první pohled došlo k potlačení vzpomínek, ale po dvou dnech si neurony opět pamatovaly vše, co zažily. Což by naznačovalo, že vzpomínky byly ve skutečnosti uloženy přímo v jednotlivých nervových buňkách.

Rešerše - Vzpomínky z mého pohledu

Proč je má nejsilnější vzpomínka na dědu právě tato houpačka bohužel nevím, ale ve chvíli když jsem začala listovat starými fotkami a hledat fotografie houpačky mi tato vzpomínka připadá ještě silnější. Zjistila jsem, že jsem téměř zapoměla jak děda vypadal a už vůbec si nepamatuji jaký měl hlas. Ani po projítí všech alb jsem si ovšem nevybavila více než další 2 vzpomínky.

1. Z nich jsem si z části pamatovala už předtím. Vzpomínám, jak mě pokaždé vodil ze školky. Ve stené školce dělal školníka (to když už byl v důchodu a doma by se nudil). Milovala jsem ho. Vždy když přišel jsem se mu obmotala k noze a on se nemohl pohnout. Občas sem navedla i svého kamaráda a děda měl chudák na nohou ověšené děti dvě. V té době nikdo netušil, že naše přátelství potrvá 20 let.

Po práci si mě vyzvedl a my šli pěšky až domů. Cesty s ním mě hrozně bavili, takže i přestože jsme mohla jet s mamkou autem, jsem raději chodila s ním pěšky. Občas jsme si po cestě skočili do jeho oblíbené hospody na 1 pivo.

Pomocí jedné fotky jsem si dokonce připoměla jeho vozík, který měl s sebou podezřele často. Vozil v něm kanistry s vodou, dřevo, kameny a pokud byl vozík prázdný nebo nebyl příliš těžký, tak i mě.

2. Vzpomínka je oproti 1. velmi smutná. Pamatuji si jak jsme s mamkou jednou přišli k němu domů a on ležel v posteli. Nic víc, nic míň. Zdánlivě nedůležitá vzpomínka. Ovšem s odstupem let, poté co mi mamka vyprávěla, jaké to v té době opravdu bylo, se tato vzpomínka stává velmi důležitou. Děda už v té době nemohl chodit. Byl na tom zdravotně velmi špatně. Je tedy možné, že to byla skutečně poslední chvíle, kdy jsem ho viděla.

Sama nevím, jak mi může tak moc chybět člověk, kterého si téměř nepamatuji, ale pravdou je, že mi chybí ze všech lidí nejvíce. Třeba to je tím, že mám mnoho nezodpovězených otázek. A přestože si nepamatuji, jak sem se cítila po jeho ztrátě, dovolím si říct, že dnes mi chybí víc než dřív. Tak moc, že po více než 10 letech brečím při pouhé vzpomínce na něj a touze zjistit, jaký byl nejen z toho mála zkraslených vzpomínek.

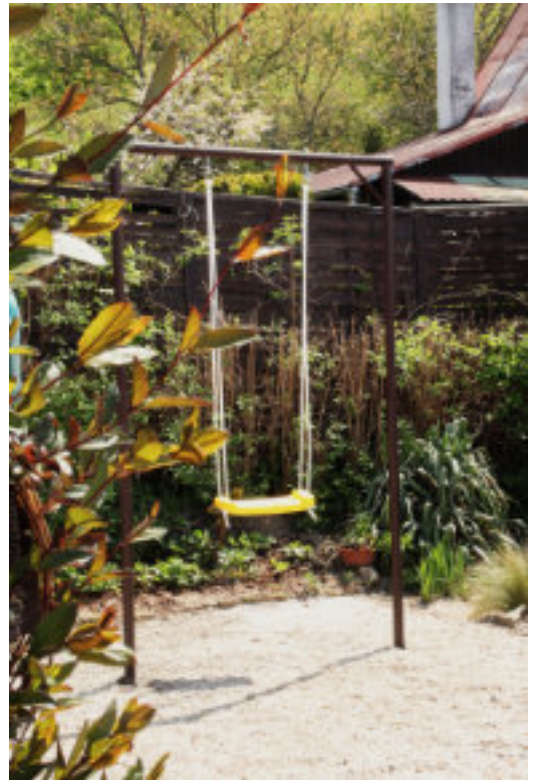
Proces navrhování

Pro co nejlepší vybavení pocitů a vzpomínek, které jsem v té době zažívala jsem se původní houpačku snažila napodobit co nejvěrněji původní verzi. Proto jsem i původní vezi vyhledala v albech a alespoň přes plot se šla podívat na náš původní dům, kde houpačka stál.

Když už jsem nevěřila, že fotku najdu, byla tam. Byla v pozadí rozmazané momentky, kterou někdo zapomněl vymazat. Při pohledu na tu fotku jsem si přece jen vybavila jak vedle houpačky stála králíkárna a já všechny králíky s dědou krmila a hladila si je. Ty tam byli ještě po prarodičích, ale ještě než jsem začala chodit do školky se králíkárna zrušila. Nebo to bylo později?

2.

3.

4.

5.

6.

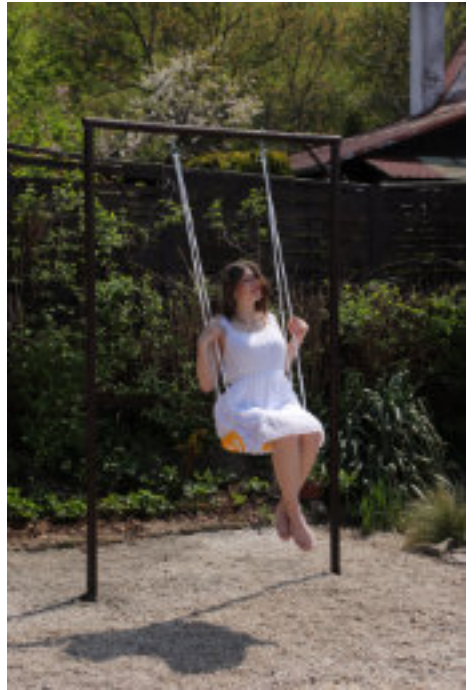

6

7.

8.

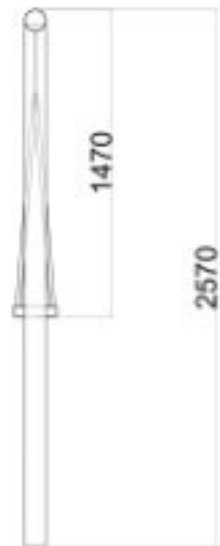
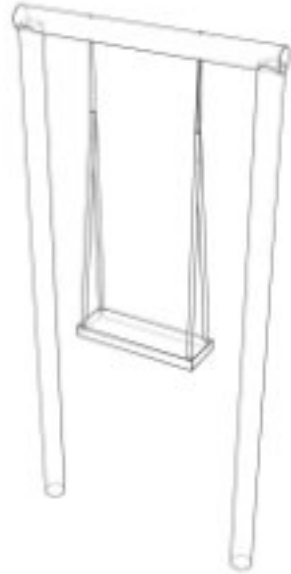
9.

10.

7

Technický výkres

Technologie

Finální produkt je vytvořen ze 3 kovových dutých tyčí o průměru 10 cm. 2 jsem seřízla na délku 2,5 m a 3. na 1.2 m. Jednotlivé části jsme svařily k sobě v pravém úhlu. Pro pevnější spojení jsme přidaly do rohů ocelové pláty, které byly ke konstrukci také svařeny.

Na vrch konstrukce byl vyvrtány díry pro háky na houpačku. Následně jsem ji natřela hnědou barvou na kov a zabetonovala do hloubky 60 cm.

Posledním co chybělo bylo zavěšení žluté houpačky, *přesně podle původní fotografie.*

11.

12.

13.

14.

15.

16.

Závěr

Když jsem si vybrala toto téma, netušila jsem, jak těžké a silné to pro mě bude. Že mi to bude dělat tak velké problémy. Jak často budu brečet. Ani jak těžké bude napsat své ubohé vzpomínky a jak divné bude až si je bude číst někdo cizí. Nečekala jsem ani, jak moc o dědovi budu přemýšlet a jak moc mi začne chybět.

Osobně se moc lidem neotvírám a ani nesvěřuji. A to ani těm, kterým věřím a znám je dlouho. Proto se teď bojím vše ukázat a nechat hodnotit na kolik jsou mé vzpomínky a celý tento proces vzpomínání „dobrý“.

Seznam obrazových zdrojů

Obr. 1 - 2/ vlastní fotky album

Obr. 3 - 10/ vlastní foto dokumentace

Obr. 11 -12/ vlastní fotky proces

Obr. 13/ hák https://www.google.com/search?q=h%C3%A1ky+na+houpa%C4%8Dku&hl=cs&sxsr=ALiCzsYXvoDMZqWYXeTRtAoAUi2zbEyyGw:1653261082066&source=lnms&tbm=isch&a=X&ved=2ahUKEwiNq5G8nfT3AhUfRPEDHenwB3UQ_AUoAnoECAEQBA&biw=1229&bih=525&dpr=1.56#imgsrc=c3gJbtpalqc36M

Obr. 14/ https://www.mall.cz/houpacky-houpadla/dohany-detska-houpacka-zluta-100077691177?gclid=Cj0KCQjwvqeUBhCBARIsAOdt45ZsDitst0n5Y77EaNNZSBndH0-lu9j_yDkyE_BEc5TAs8ia2gB-zAMaAm44EALw_wcB

Obr. 15 - 16/ vlastní fotky proces

Obr. 17/ Technický výkres

Seznam literatury

1/ Proč si nevzpomínáme na vzpomínky z dětství - <https://nedd.tiscali.cz/proc-si-nevzpominame-na-dobu-kdy-jsme-byli-mali-282396>

2/ Co jsou vzpomínky - <https://nedd.tiscali.cz/kam-se-nam-ukladaji-vzpominky-v-neuronech-to-mozna-nebude-249363>

3/ paměť a ranné dětství- https://www.denik.cz/ze_sveta/rane-detstvi-je-pro-pamet-rozhodujici-20160815.html

4/ Zapomínání je ve skutečnosti forma učení - <https://www.novinky.cz/zena/zdravi/clanek/zapominani-je-ve-skutecnosti-forma-uceni-mozek-si-dela-prostor-na-dulezite-veci-40386734>